

Bruksela, 12 września 2025 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0373 (COD)

9047/25
ADD 1

ENV 357
MI 305
IND 145
CONSOM 86
COMPET 386
MARE 22
PECHE 135
RECH 227
SAN 233
ENT 70
ECOFIN 563
TRANS 181
CODEC 613

PROJEKT UZASADNIENIA RADY

Dotyczy: Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia
ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
w sprawie zapobiegania stratom granulatu z tworzyw sztucznych w celu
ograniczenia zanieczyszczenia mikrodrobinami plastiku
– Projekt uzasadnienia Rady

I. WPROWADZENIE

1. W dniu 16 października 2023 r. Komisja przedstawiła Radzie i Parlamentowi Europejskiemu wniosek dotyczący nowego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zapobiegania stratom granulatu z tworzyw sztucznych w celu ograniczenia zanieczyszczenia mikrodrobinami plastiku (zwany dalej „rozporządzeniem w sprawie granulatu z tworzyw sztucznych”); wniosek ten koncentruje się na operacjach obejmujących granulaty z tworzyw sztucznych, dokonywanych przez podmioty gospodarcze, przewoźników UE i przewoźników spoza UE na wszystkich etapach łańcucha dostaw. Wniosek ten stanowi część celów Europejskiego Zielonego Ładu i opiera się na inicjatywach Komisji, takich jak plan działania dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym oraz plan działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń.
2. Podstawą projektu rozporządzenia jest art. 192 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) (zwykła procedura ustawodawcza).
3. W Parlamencie Europejskim jako komisję prowadzącą wyznaczono Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI). Parlament Europejski przyjął stanowisko w pierwszym czytaniu w dniu 23 kwietnia 2024 r.
4. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wydał opinię w dniu 14 lutego 2024 r., a Europejski Komitet Regionów – w dniu 18 kwietnia 2024 r.
5. W dniu 14 lutego 2024 r. Komisja przedstawiła swój wniosek ustawodawczy oraz towarzyszącą mu ocenę skutków na forum Grupy Roboczej ds. Środowiska. Następnie grupa ta analizowała wniosek na łącznie dziewięciu posiedzeniach. Rada (ds. Środowiska) na posiedzeniu w dniu 25 marca 2024 r. przeprowadziła debatę orientacyjną na temat projektu rozporządzenia. W dniu 17 grudnia 2024 r. Rada przyjęła podejście ogólne.

6. Następnie w wyniku dwóch nieformalnych politycznych posiedzeń trójstronnych, które odbyły się w dniach 29 stycznia i 8 kwietnia 2025 r., wypracowano wstępne porozumienie między Radą a Parlamentem Europejskim. W dniu 30 kwietnia 2025 r. Komitet Stałych Przedstawicieli potwierdził tekst kompromisowy wstępnie uzgodniony podczas nieformalnego posiedzenia trójstronnego w dniu 8 kwietnia 2025 r.
7. W dniu 13 maja 2025 r. komisja ENVI w Parlamencie Europejskim zagłosowała za przyjęciem tego samego tekstu kompromisowego. Następnie w dniu 14 maja 2025 r. przewodniczący komisji ENVI wystosował pismo do przewodniczącego Komitetu Stałych Przedstawicieli, w którym stwierdził, że jeżeli Rada formalnie przekaze swoje stanowisko Parlamentowi w wersji przedstawionej w załączniku do tego pisma, zaleci on, by na posiedzeniu plenarnym Parlament zatwierdził stanowisko Rady bez zmian – z zastrzeżeniem weryfikacji prawno-językowej – w drugim czytaniu.

II. CEL

8. Ogólnym celem proponowanego rozporządzenia w sprawie granulatu z tworzyw sztucznych jest ustanowienie obowiązków w zakresie wykonywania operacji obejmujących granulaty z tworzyw sztucznych w celu zapobiegania stratom na wszystkich etapach jego łańcucha dostaw, z myślą o całkowitej eliminacji strat granulatu z tworzyw sztucznych. Obowiązki te koncentrują się na zapobieganiu wydostawaniu się lub stratom granulatu oraz ograniczeniu i usuwaniu ich skutków; obowiązki te mają zastosowanie do podmiotów gospodarczych, przewoźników oraz statków morskich.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

9. Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu obejmuje elementy, co do których współprawodawcom udało się wypracować porozumienie.

10. W odniesieniu do kwestii regulowanych przepisami niniejszego rozporządzenia, rozszerza się jego zakres w celu lepszego ukierunkowania na instalacje oczyszczania oraz – w szczególności – uwzględnienia podmiotów zaangażowanych w transport granulatu z tworzyw sztucznych drogą morską. Dotyczy to w szczególności załadowców, operatorów, agentów i kapitanów statków morskich w chwili opuszczania portu państwa członkowskiego lub zawijania do takiego portu. Ustanawia się obowiązki dotyczące transportu granulatu z tworzyw sztucznych drogą morską (w kontenerach), w tym obowiązek zapewnienia wysokiej jakości opakowań oraz informowania o transporcie i ładunku zgodnie z wytycznymi Międzynarodowej Organizacji Morskiej.
11. Zapobieganie stratom granulatu z tworzyw sztucznych stanowi główny obowiązek nałożony na operatorów oraz przewoźników UE i przewoźników spoza UE. W jasny sposób określono obowiązki związane z przypadkowym uwolnieniem się, koncentrując się na usuwaniu jego skutków. Każda instalacja, w której wykonuje się operacje obejmujące granulaty z tworzyw sztucznych, będzie musiała opracować plan zarządzania ryzykiem uwzględniający zrozumiały zestaw środków. Środki te mają dotyczyć m.in. opakowań, załadunku i rozładunku, szkolenia pracowników, a także niezbędnego wyposażenia.
12. W odniesieniu do kwestii dotyczących obciążeń administracyjnych podmiotów gospodarczych oraz minimalizowania powiązanych kosztów – zgodnie z celem, którym jest uproszczenie przepisów dla mniejszych przedsiębiorstw – próg dla przedsiębiorstw, na podstawie którego określa się niektóre obowiązki, ustala się w wysokości 1 500 ton objętego operacjami granulatu z tworzyw sztucznych. Powyżej tego progu na małe, średnie oraz duże przedsiębiorstwa nakłada się obowiązek certyfikacji. Małe przedsiębiorstwa będą podlegać uproszczonym przepisom – przedsiębiorstwa te będą musiały uzyskać certyfikat co najmniej jednorazowo, a następnie będą mogły wybrać między odnowieniem tego certyfikatu a przedstawieniem swojej własnej deklaracji zgodności. Ponadto w celu wywiązania się z obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia wszystkie podmioty gospodarcze będą miały możliwość korzystania z pozwoleń, systemu ekozarządzania i audytu (EMAS) lub systemu zarządzania środowiskowego (EMS).

13. Aby zapewnić równe warunki działania dla przewoźników UE i przewoźników spoza UE oraz rozliczalność i przejrzystość w odniesieniu do wszystkich przewoźników zajmujących się transportem granulatu z tworzyw sztucznych, przewoźnicy spoza UE będą musieli wyznaczyć upoważnionego przedstawiciela w UE.
14. Datę rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia wyznaczono na 24 miesiące po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, a datę mającą zastosowanie w odniesieniu do przepisów morskich – na 36 miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia.

IV. WNIOSKI

15. Stanowisko Rady opiera się na głównym celu wniosku Komisji i w pełni odzwierciedla kompromis osiągnięty podczas nieformalnych negocjacji między Radą a Parlamentem Europejskim przy wsparciu Komisji.
16. W związku z tym Rada uważa, że jej stanowisko w pierwszym czytaniu w wyważony sposób przedstawia wynik negocjacji. Po przyjęciu rozporządzenie zminimalizuje szkody dla środowiska powodowane przez wydostanie się lub straty granulatu z tworzyw sztucznych w Unii bez nakładania nadmiernych obciążeń administracyjnych na podmioty gospodarcze.
